

Oude volken Midden-Oosten (2)

- Soemerieë
- Elam
- Akkad
- Assyrië
- Babylonieë
- Hettieten*)
- Perzië

*) Betreft deze presentatie

In de presentatie Oude volken Midden-Oosten (1) kwamen aan de orde:

Soemerië - Elam - Akkad

Het Soemerische Rijk van Ur ging uiteindelijk definitief te gronde door inflatie en door invallen van de Amorieten uit het westen

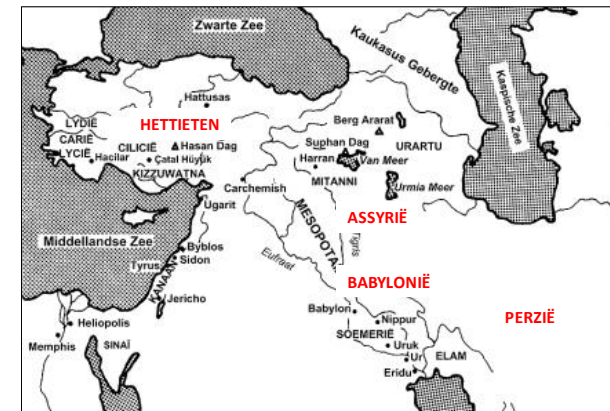
In 2000 v. Chr. ontstaat in het
noorden het Assyrische Rijk

In 1800 v. Chr. ontstaat in het
zuiden het Babylonische Rijk,
de staatkundige opvolger van Soemerië

**In deze presentatie
Oude volken Midden-Oosten (2)
komen aan de orde:**

Assyrië - Babylonië - Hettieten - Perzië

Hettieten

Afstammelingen van Jafet

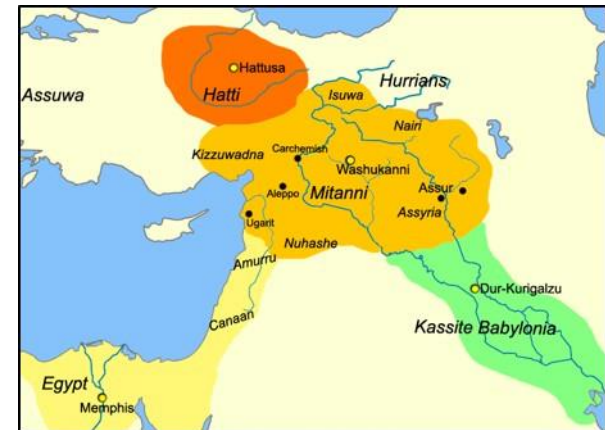
Een koninkrijk rond de stad Hattusa van ca. 1900 v. Chr. - 1200 v. Chr.

Het oorspronkelijke **koninkrijk Hatti** (met de Hattiërs als bevolking) wordt door de Hettieten ingenomen

De Hettieten moeten niet worden verward met deze Hattiërs, een veel ouder volk dus dat dezelfde regio vóór hen tot aan het 2e millennium v.Chr. bewoonde en dat geen Indo-Europese taal sprak, maar het Hattisch

De Hettieten wonen nu in het Land van Hatti (Midden-Anatolië)

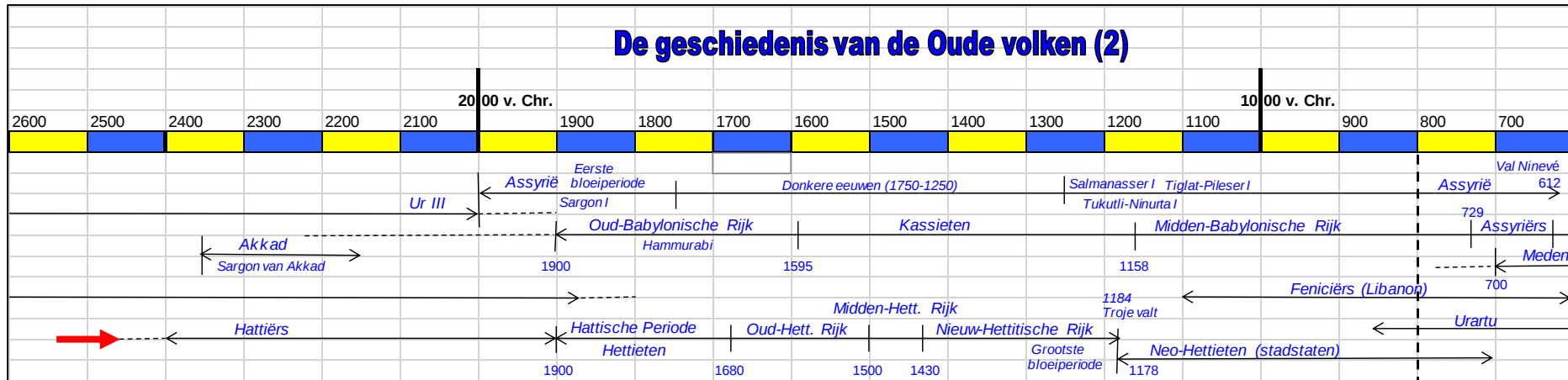
Mesopotamië 1400 v. Chr.

De Hettitische religie omvat een pantheon van honderden godheden

De geschiedenis van de Hettieten laat zich als volgt indelen:

- Hattische Periode ca. 1900 v. Chr. - 1680 v. Chr.
- Oud-Hettitische Rijk 1680 v. Chr. - 1500 v. Chr.
- Midden-Hettitische Rijk 1500 v. Chr. - 1430 v. Chr.
- Nieuw-Hettitische Rijk 1430 v. Chr. - 1178 v. Chr.

Hierna stort het rijk in elkaar (einde van het Hettitische Rijk)
Het rijk valt uiteen in een lappendeken van kleine staatjes

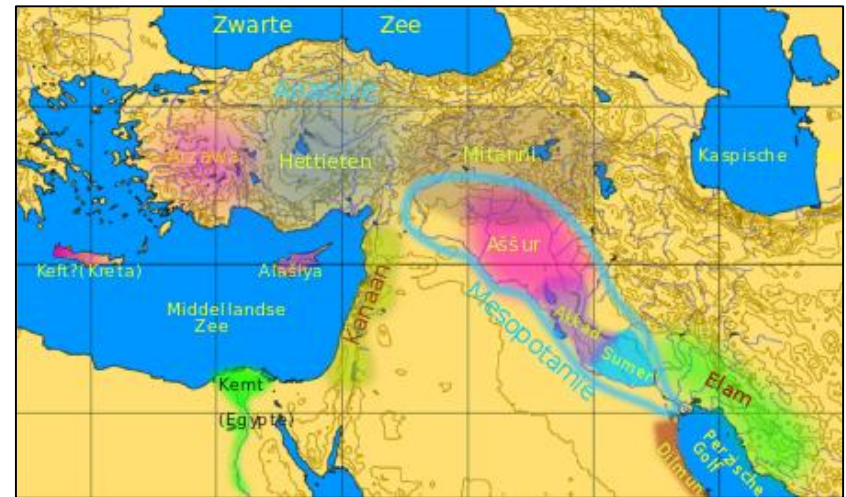
Hattische Periode 1900 - 1680 v. Chr.

Anatolië bestaat uit
afzonderlijke stadstaten

Mesopotamië 2300 v. Chr.

In de tijd van Sargon I van Assyrië (ca. 1900 v. Chr.)

Rond 1900 v. Chr. nemen
de Hettitische koningen
Phitana en zijn zoon **Anitta**
Midden-Anatolië in bezit

Omstreeks 1750 v. Chr. plunderen
de Hettieten vele steden in Mesopotamië
In Assyrië volgen daarna de donkere eeuwen

Over deze Hattische Periode is verder weinig bekend

Oud-Hettitische Rijk 1680 - 1500 v. Chr.

Stichter is **Labarnas I** (1680 - 1650 v. Chr.)

Zoon Labarnas II noemt zich **Hattusilli I**

Regeert als eerste vanuit hoofdstad Hattusa

Periode 1650 - 1620 v. Chr.

Hattusilli I breidt rijk sterk uit
Is in Syrië laatste jaren bezig
met herovering op de Hurrieten

Uitbreiding Rijk door Hattusili I

Kleinzoon **Mursili I** (1620 - 1590 v. Chr.) rukt op naar Babylonië

Verovert en plundert Babylon in 1595 v. Chr.

Betekent daar einde Amoritische dynastie; Hettieten blijven niet in Babylonië
Kassieten komen in Babylonië aan de macht en zullen daar 400 jaar heersen

Mursili I wordt vermoord door zwager/opvolger **Hantili I** (1590 - 1560 v. Chr.)

Laatste koning is **Telepinu** (1525 - 1500 v. Chr.)

Het rijk is inmiddels gekrompen tot oorspronkelijk kerngebied

Einde Oud-Hettitische Rijk

Midden-Hettitische Rijk 1500 - 1430 v. Chr.

Donkere jaren / Zestel koningen / Overgangperiode

Nieuw-Hettitische Rijk 1430 - 1178 v. Chr.

In 1430 v. Chr. is er weer een opleving onder **Tudhaliya I** (1430 - 1400 v. Chr.)

Zijn dynastie kent 14 koningen

Sterke uitbreiding rijk in Anatolië tot in Syrië en Kanaän onder **Suppiluliuma I** (1344 - 1322 v. Chr.) en **Mursili II** (1321 - 1295 v. Chr.)

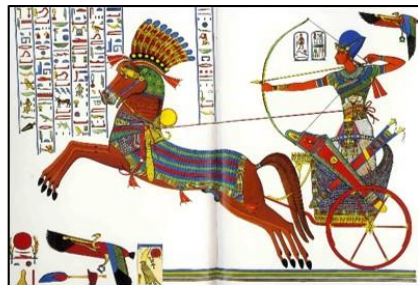
Grenzend aan invloedsfeer van Egypte

Vazalstaat Amurru loopt over naar Egypte

Militaire climax leidt tot Slag bij Kadesh in 1274 v. Chr. tussen Ramses II en **Muwatalli II** (1295 - 1272 v. Chr.)

Het Hettitische Rijk op het hoogtepunt van zijn macht in ca. 1290 v.Chr.

Ramses II van Egypte op zijn strijdswagen in de Slag bij Kadesh in 1274 v. Chr.

Ramses II van Egypte

15 jaar later: In 1259 v. Chr. Eerste vredesverdrag ter wereld tussen Ramses II en **Hattusili III** (1267 - 1237 v. Chr.)

13 jaar daarna:

Dochter van Hattusili III trouwt met Ramses II

Opvolger is zoon **Tudhaliya IV** (1237 - 1209 v. Chr.)

Inmiddels is het rijk sterk verzwakt door interne en externe factoren

Suppiluliuma II
Laatste koning Hettieten

Laatste koning is **Suppiluliuma II** (1207 - 1178 v. Chr.)

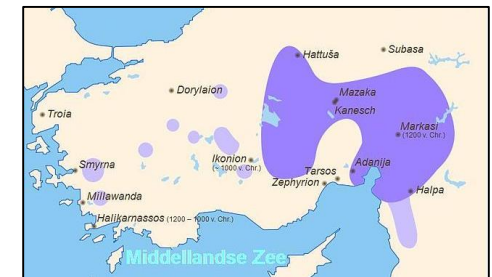
Hij is bekend van inscripties

in hiëroglifisch Luwisch

Hij voert oorlogen en zeeslagen

tegen voormalige vazalstaten

We weten niets over zijn lot

Luwisch taalgebied

Verzwakking van het rijk door burgeroorlogen,

pestepidemieën en rivaliserende aanspraken op de troon

Grote beroering in het Middellandse Zeegebied door invallen Zeevolken

Deze zeevarende volkeren uit de omgeving vallen ook de Hettieten aan

Rond 1160 v. Chr. stort het Hettitische Rijk ineen

Ondergang Hettitische Rijk

Rond 1160 v. Chr. komt het Hettitische Rijk tot zijn einde

Het rijk valt uiteen in een lappendeken van kleine staatjes

Na de val van de Hettieten

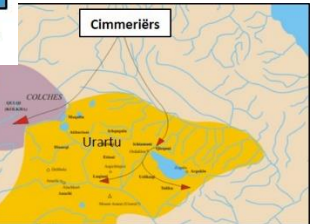
Het oorspronkelijke land van de Hettieten rond Hattusa gaat geheel verloren door het ontstaan van het koninkrijk Phrygië.

Later wordt Phrygië veroverd door:

- De Cimmeriërs (ruitervolk uit het Noord-Oosten)
- Voor korte tijd door buurland Lydië
- Door het Perzische Rijk (in 546 v.C.)
- Door Alexander de Grote van Macedonië
- Door Pergamon (stadstaat in West-Anatolië)
- Door het Romeinse Rijk
- Uiteindelijk door het Ottomaanse Rijk

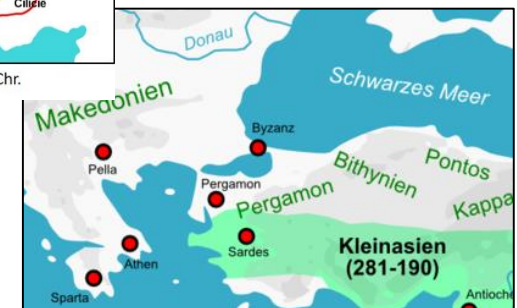
Koninkrijk Phrygië 1000 v. Chr.

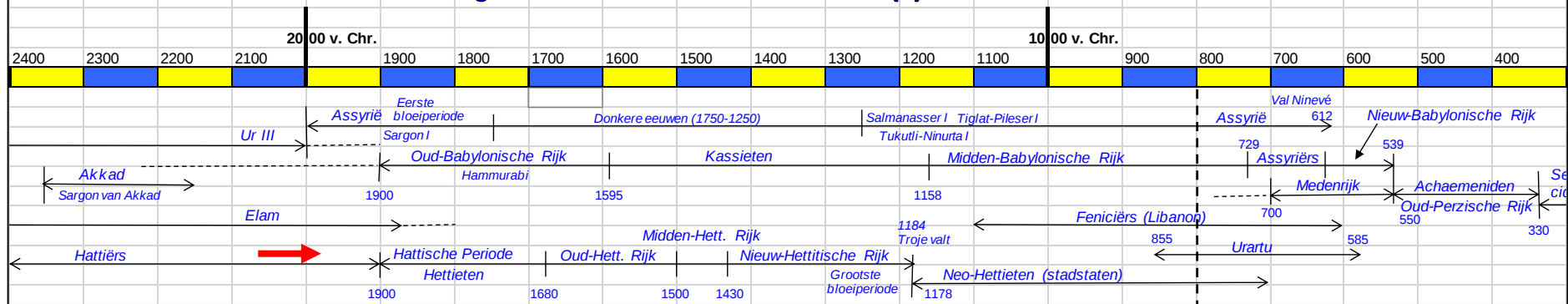
Cimmeriërs - Ruitervolk uit het noorden (700 v. Chr.)

Lydië 600 v. Chr.

De geschiedenis van de Oude volken (2)

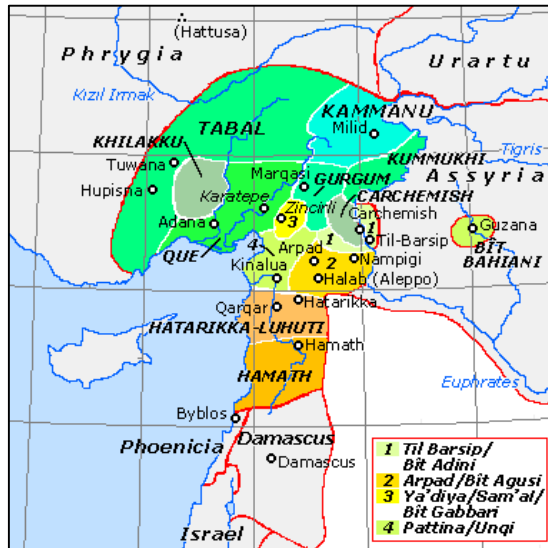

De tijdlijn van de geschiedenis van de Hettieten

De laatste sheets betreffen:
 Sheet 11 "Neo-Hettitische Rijkjes" en
 Sheet 12-14: "Omringende volken", achtereenvolgens:
 Omliggende stadstaten (w.o. Lydië) - Hurrieten - Amurru - Urartu

Neo-Hettitische Rijkjes 1200 - 700 v. Chr.

Het Hettitische Rijk valt rond 1160 v. Chr. uiteen
in een lappendeken van kleine staatjes
en vormen de rijkjes van de Neo-Hettieten

Neo-Hettitische Rijkjes in 800 v. Chr.

Uiteindelijk komen de Rijkjes
onder Assyrisch gezag
Ze zullen nog bestaan tot 700 v. Chr.

Midden-Oosten 1000 v. Chr.

In dit gebied woonden voorheen
de Hurrieten en de Luwiërs

De Bijbelse Hethieten zijn een heel ander volk dan
de Hettieten, het zijn ook niet de Neo-Hettieten
De Hethieten zijn Kanaänitische stammen,
afstammelingen van Cham

Omringende volken van de Hettieten

(in de loop van hun geschiedenis)

Belangrijkste stadstaten Anatolië

Gasgas - Isuwa - Kizzuwatna - Arzawa

Vanouds rondom Hatti diverse stadstaten

Rond 1350 v. Chr. sterke groei van Arzawa

Daarna opkomst
koninkrijk Lydië
met hoofdstad
Sardis

Lydië 600 v. Chr.

Troje - Smyrna - Efeze - Milete

619 - 561 v. Chr. **Alyattes II** (hij verdrijft de Cimmeriërs)

560 - 546 v. Chr. zijn zoon **Croesus** (hij wordt verslagen door Cyrus II van Perzië)

546 v. Chr. Lydië wordt een provincie van het Perzische Rijk

Hurrieten

In de tijd van de Hattiërs
(vóór 1900 v. Chr.)
komen de Hurrieten
vanuit de Kaukasus
naar Noord-Mesopotamië

Het land van de Hurrieten

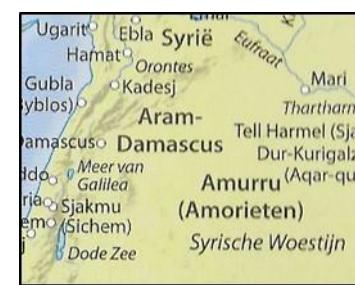
Amurru

De Amurru
(de Amorieten)
komen uit de
Syrische Woestijn

Omstreeks
1500 v. Chr.
ontstaat daar
het koninkrijk
van de Mitanni

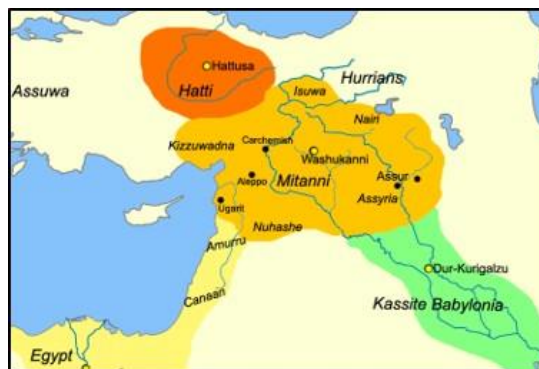

Mitanni ca. 1500 v. Chr.

Stamgebied Amorieten

De Hurrieten en Mitanni
spelen een wezenlijke
rol in de geschiedenis
van de Hettieten

Mitanni op hoogtepunt ca.1400 v. Chr.

Hettieten en Assyriërs
veroveren in 1275 v. Chr. het koninkrijk Mitanni

Overloop Hettitische
vazalstaat Amurru
is aanleiding tot de
Slag bij Kadesh
in 1274 v. Chr. tussen
Ramses II van Egypte en
Muwatalli II van de Hettieten

Urartu

Speelt een rol ten tijde van de Neo-Hettieten 855 - 585 v. Chr.

Het koninkrijk Urartu
"Koninkrijk van Ararat"
is het latere Armenië

Hoofdstad Tushpa ligt
aan het Vanmeer

Klein vorstendom breidt zich uit
onder **Argishti I** (787-766 v. Chr.)
Maximale omvang in 743 v. Chr.
onder koning **Charduri II**

Urartu - maximale uitbreiding in 743 v. Chr.

Urartu is geduchte rivaal van Assyrië

In 585 v. Chr. vernietiging door de Scyten
(ruitervolk uit de steppen boven Parthië)